Lieta Nr. C 38055316
Lietas arhīva Nr. C-0229-16

**S P R I E D U M S**
**LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ**
Valkā, 2017.gada 7.februārī

Valkas rajona tiesa, šādā sastāvā,
tiesnese I.Seisuma

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. C/ maza apmēra prasībā pret /pers. D/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

**APRAKSTOŠĀ DAĻA**

Tiesā saņemta /pers. C/ (turpmāk prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. D/ (turpmāk atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja ik mēnesi uzturlīdzekļus 30% no valstī noteiktās minimālās darba algas līdz bērna pilngadībai. Piedziņu sākt no prasības iesniegšanas brīža tiesā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka no bērna dzimšanas brīža atbildētājs nav palīdzējis materiāli. Bērnam šobrīd pasliktinājies veselības stāvoklis. Mēģinājuši vienoties labprātīgi, bet arī šajā laikā neuzskata par vajadzīgu pildīt vienošanos. Uzskata, ka atbildētāja pienākums arī ir palīdzēt.

Norādīts, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājs tiesai paskaidrojumu par prasību nav sniedzis. Tiesas dokumenti, atpakaļ tiesai nav atgriezti.

Civilprocesa likuma 250.$^{21}$ panta otrā daļa nosaka, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai.

Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta pirmā daļa nosaka, ka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.$^{26}$ pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Ņemot vērā, ka no lietas dalībniekiem netika saņemts pamatots lūgums par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, tiesa uzskatīja, ka civillieta izskatāma rakstveida procesā, un par to 2017.gada 13.janvārī paziņojums tika nosūtīts pusēm, norādot, ka sprieduma norakstu tās var saņemt tiesas kancelejā 2017.gada 7.februārī, ka pēc rakstiska lūguma to tiesa var arī nosūtīt pa pastu.

Septiņas dienas pirms paziņotā lietas izskatīšanas laika no pusēm nav saņemti paziņojumi par procesuālo tiesību izmantošanu, kā to pieļauj Civilprocesa likuma 250.$^{22}$ panta otrā daļa.

**MOTĪVU DAĻA**

Iepazinusies ar prasības pieteikumu, tam pievienotajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietā iesniegtās bērna /pers. G/, dzimusi /datums/, dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka bērna vecāki ir prasītāja un atbildētājs.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu. Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 178.panta nosacījumi paredz, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Tiesa uzskata, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērns atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā, jo atbildētājs to nav apstrīdējis.

Civillikuma 179.panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punkts noteic, ka no 2016.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga bija noteikta EUR 370 un sākot ar 2017.gada 1.janvāri tā ir EUR 380.

2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 37„Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktā un 2.1. un 2.2. apakšpunktos noteikts ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25% apmērā (..) un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Līdz ar to ar 2016.gada 1.janvāri uzturlīdzekļu apmērs par vienu bērnu no 7 gadu vecuma ir EUR 111 un ar 2017.gada 1.janvāri tie ir EUR 114 mēnesī.

Tā kā prasītāja bērna uzturēšanai lūgusi piedzīt minimālo uzturlīdzekļu apmēru, to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi, tiesai nav jāizvērtē pušu mantas stāvoklis un bērna vajadzības.

Prasības pieteikumā prasītāja lūdza piedzīt uzturlīdzekļus ar prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā dienu.

Prasība tiesā saņemta 2016.gada 21.decembrī. Pamatojoties uz augstāk minēto, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi piedzenami no 2016.gada 21.decembra līdz bērna pilngadībai, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu – pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus un 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uzturlīdzekļu piedziņas lietā saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu atbrīvota, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesā.

Nosakot valsts nodevas apmēru, kura ir piedzenama no atbildētāja valsts labā, tiesa vadās no Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.

Tā kā uzturlīdzekļi tiek piedzīti ar 2016.gada 21.decembri, bet uzturlīdzekļu apmērs ar 2017.gada 1.janvāri mainās, tad valsts nodeva nosakāma attiecīgi ņemot vērā uzturlīdzekļu apmēru 2016.gadā un 2017.gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva EUR 204.75 (EUR 114 (2017.gads) x11 mēneši = EUR 1254; EUR 111 (2016.gads)+EUR 1254 = EUR 1365; EUR 1365x15%=EUR 204.75.

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu.

No atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem EUR 3.60.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

**REZOLUTĪVĀ DAĻA**

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34., 42., 43., 193., 195., 250.[25], 250.[27], 204.[1] pantu, tiesa

**n o s p r i e d a :**

**apmierināt prasību pilnībā.**

**Piedzīt** no /pers. D/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese/ par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese A/, papildus adrese /adrese B/ uzturlīdzekļus ik mēnesi - bērna /pers. G/, personas kods /personas kods/, uzturam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, kas 2016.gadā bija EUR 111, bet no 2017.gada 1.janvāra EUR 114 līdz bērna pilngadības sasniegšanai, sākot ar 2016.gada 21.decembri.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt /pers. C/, personas kods /personas kods/, AS „Swedbank" norēķinu kontā Nr./konta numurs/.

**Piedzīt** no /pers. D/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese/, valsts nodevu valsts labā EUR 204.75 (divi simti četri euro un 75 centi), kura jāiemaksā:

Saņēmējs: **Valsts kase, NMR 90000050138**
Konta Nr.LV55TREL1060190911200
**BIC kods: TRELLV22**
Iemaksas mērķis: **valsts nodeva par uzturlīdzekļu piedziņu tiesu iestādē.**

**Piedzīt** no /pers. D/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīvesvieta /adrese/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus valsts labā EUR 3.60 (trīs euro un 60 centi), kuri jāiemaksā:

Saņēmējs: **Tiesu administrācija**
Konta Nr.LV51TREL2190458019000
NMR 90001672316
Saņēmēja banka: Valsts kase
**Kods: TRELLV22**
Iemaksas mērķis: **21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.**

**Noteikt** atbildētājam sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par piedziņu valsts ienākumos 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās, izskaidrojot, ka samaksu apliecinoši dokumenti par tiesas izdevumu samaksu jāiesniedz/jāpiesūta Valkas rajona tiesas kancelejai, Rīgas ielā 2, Valkā, LV 4701.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Valkas rajona tiesā.

Tiesnese I.Seisuma